

Η Εθνοσυνέλευση του 1862-1864

Λαμβάνοντας υπόψη σας το κείμενο του βιβλίου σας και του παραθέματος:

α) Να αναφέρετε τους παράγοντες που συνέβαλαν στην πολιτική αστάθεια της περιόδου 1863-1875 και να αξιολογήσετε το βαθμό «ευθύνης» τους.

β) Να προσδιορίσετε τις παρατάξεις στις οποίες ανήκαν ο Βούλγαρης και ο Δεληγιώργης και να επισημάνετε τις διαφορές τους.

ΠΗΓΗ

Σ' ολόκληρη την περίοδο 1863-1875 είκοσι δύο κυβερνήσεις θα διαδεχτούν η μια την άλλη στην άσκηση της εξουσίας, μοιραίο επακόλουθο των παρεμβάσεων του θρόνου στην κοινοβουλευτική ζωή, με συνέπεια την απομάκρυνση κυβερνήσεων που διέθεταν την εμπιστοσύνη της Βουλής και τον διορισμό κυβερνήσεων από την κοινοβουλευτική μειοψηφία, παράλληλα προς την καταχρηστική διάλυση της Βουλής...

Στη νόθευση του πολιτεύματος, παράλληλα με το στέμμα, συντελούσαν και οι κομματάρχες της εποχής με την μικροπολιτική τους. Τα κόμματα που είχαν συμπήξει δεν εκπροσωπούσαν, όπως και στο παρελθόν, ούτε υπηρετούσαν ταξικά συμφέροντα, έχοντας σαν αποκλειστική μέθοδο διασύνδεσης τους με το εκλογικό σώμα την προώθηση ατομικών συμφερόντων συγκεκριμένων γεωγραφικών περιοχών. Τα κοινωνικά συμφέροντα της κυρίαρχης πολιτικής ολιγαρχίας ταυτίζονταν, άλλωστε, με τα συμφέροντα της άρχουσας τάξης από την οποία και προέρχονταν κατά βάση οι πολιτευόμενοι. Ήταν επόμενο οι ηγετικές κοινωνικές ομάδες να μεταχειριστούν τον κοινοβουλευτισμό έτσι ώστε, διατηρώντας την κοινωνικοπολιτική τους υπόσταση, να έχουν τη δυνατότητα του ελέγχου των εκλογικών διαδικασιών.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες, η συμμετοχή των πολιτών (φαινομενικά πλατιά) στη συγκρότηση της κρατικής εξουσίας, στην ουσία παρέμεινε περιορισμένη, αφού εξαρτιόταν από την πολιτική επιρροή, την κοινωνική επιβολή και την ιδεολογική ηγεμονία της άρχουσας τάξης, που εξασφάλιζε κατά κανόνα την ποθητή αντιπροσώπευση της στο κοινοβούλιο. Έτσι ο λαός, αποκλεισμένος απ' τα πρώτα κιόλας χρόνια της επανάστασης από τις πολιτικές διαδικασίες, ήταν αναγκασμένος να ακολουθεί ή να ταυτίζεται με τον εκάστοτε αρχηγό του ισχυρότερου κατά περίσταση κόμματος που κι αυτό ήταν εξαρτημένο από τοπικούς κομματικούς παράγοντες.

Ως το 1875, οι ξενοκίνητοι, λόγω της κοινωνικοοικονομικής εξάρτησης του ελλαδικού χώρου, πολιτικοί μηχανισμοί θα ακολουθήσουν και στον εξωτερικό τομέα αντιφατική πολιτική, επηρεασμένοι από τη συναισθηματική πίεση του εθνικού φρονήματος στο εσωτερικό και του ψυχρού πραγματισμού των επιταγών των ξένων συμφερόντων. Οι πολιτικοί αρχηγοί της εποχής (Βούλγαρης, Κουμουνδούρος, Δεληγιώργης και Ζαΐμης) θα υποταχθούν κι αυτοί στην αναγκαστική πορεία μέσα

στον διδαλδδ χδρδ τδν πολιτικδν εφαρμδγδν που οι «πρδστδτιδες» Δυνάμεις απαιτούσαν.

Π. Πετρίδης, *Πολιτικές δυνάμεις και συνταγματικοί θεσμοί στη νεότερη Ελλάδα, (1844-1936)*, Θεσσαλονίκη 1984